

שר הבריאות בדרישה חריגה: להפוך את קשירת מטופלי הנפש לנדירה

בעקבות חשיפת "ישראל היום", ארבל הורה למנכ"ל משרדו בר סימן טוב לצמצם את קשירות המטופלים במחלקות הפסיכיאטריות: "להקפיד על רגישות" • מאז 2020 יש עלייה של 30%-40% בחולים הקשורים

ובעיקר בבתי החולים שער מנשה, מעלה הכרמל, שלוותה, לב השרון והרצוג, ומנגד בתי חולים אחרים הצליחו להותיר את מספר מקרי הקשירה מעטים ונדירים.

כך, למשל, בית החולים הפסיכיאטרי מזור בעכו, בית החולים הממשלתי הפסיכיאטרי בבאר שבע והמחלקות הפסיכיאטריות בבית החולים שיבא בתל השומר.

עוד כתב שר הבריאות: "בתקופת המתיחות הביטחונית במבצע שומר החומות מערכת בריאות הנפש כולה למדה שאפשר לצמצם באופן ניכר פרקטיקה זו מבלי לפגוע במטופלים ובמטפלים, והנחיותי היא כי נפיק את הלקחים ממתקופה זו באופן מיטבי, כדי להימנע את השאיפה לצמצום התרופות הצופה פני עתיד.

שר הבריאות הוסיף: "לאחר קריאת כל הנתונים העדכניים בנושא, אני אבקש לתעדף את הטיפול אשר נוגע לגרעין הבסיסי ביותר של מתן השירות וזכות לכבוד האדם של כל המטופלים כולם."

בר סימן טוב, ילומים: און בן חקון

השר ארבל. "יחס אנושי למטופל"

ישראל היום, 06.06.2023

השר ארבל כתב לבר סימן טוב כי "הובא בפניי שחלה עלייה משמעותית בשלוש השנים האחרונות במספר מקרי הקשירה של מטופלים בבתי החולים הפסיכיאטריים, לרבות ב"ישראל היום" שהם חוששים מאוד שמגמה זו רק תתעצם, אם יימשכו הפיקוח הכושל והחלקי מאוד של משרד הבריאות בתחום זה וההתרופפות של תשומת הלב לנושא בהנהלות בתי החולים.

החולים הפסיכיאטריים. על פי נתונים אלה, מאז 2020 יש עלייה של 30%-40% במספר רי החולים הקשורים במרבית בתי החולים הפסיכיאטריים.

בכירים בבתי חולים אלה אמרו ל"ישראל היום" שהם חוששים מאוד שמגמה זו רק תתעצם, אם יימשכו הפיקוח הכושל והחלקי מאוד של משרד הבריאות בתחום זה וההתרופפות של תשומת הלב לנושא בהנהלות בתי החולים.

קפיד על מתן שירות מתוך כבוד לבני אדם, רגישות ויחס אנושי. השר יעמוד על כך שהנושא יטור פל בהקדם.

השר ארבל כתב את דרישתו בעקבות החשיפה של שום ב"ישראל היום", שלפיה בשנתיים האחרונות בתי החולים הפסיכיאטריים בארץ חזרו לקשור מחדש מטופלי נפש במספרים הולכים וגדלים, ובחלק מהמקרים באופן המנוגד להוראות של משרד הבריאות, החוק והאתיקה הרפואית.

כל זאת, בניגוד גמור למגמה המבורכת שהחלה בבתי החולים מאז 2017, אז נרשמה ירידה חדה של 70% בקשירות החולים לאחר מאבק תקשורתי וציבורי יוצא דופן בפרקטיקה של קשירת חולים.

"עלייה משמעותית"

החשיפה התבססה על נתונים פנימיים של משרד הבריאות לשנים 2015-2022, שעל פיהם החלה מגמה איטית, אבל מתמדת שכת ומדאגה, של מאות קשירות מחודשות של חולים במרבית בתי

רן רזניק

לאחר חשיפת "ישראל היום" שר הבריאות, ח"כ משה ארבל, הורה אתמול למנכ"ל משרדו, משה בר סימן טוב, לפי עול בהקדם לצמצם באופן ניכר את קשירות המטופלים בכל בתי החולים הפסיכיאטריים, והעלה על נס את בתי החולים שבהם הקשירות מעטות מאוד.

גורם בכיר במשרד הבריאות: "השר מאמין כי חובה על צוותי הרפואה להקפיד על מתן שירות מתוך כבוד ורגישות לבני אדם"

גורם בכיר בלשכת שר הבריאות אמר ל"ישראל היום": "השר ארבל נחוש להפחית את תופעת הקשירות בבתי החולים הפסיכיאטריים ורואה חשיבות רבה בשמירה על זכויות המטופלים. השר מאמין כי חובה על צוותי הרפואה לה-

אביה של המטופלת תובע את שיבא: "הקשירה במחלקת הנשים - אנזרית, נקמנית ורשלנית"

חדר הקשירות במחלקה הפסיכיאטרית בתל השומר, צילום: גזעון מוקוביץ'

בכתב התביעה מאשים האב: "רופאי המחלקה הדגישו כי גם אם תוצג בפניהם חוות דעת שיש לשחררה מהקשירה, הם לא יעשו זאת"

פול כמתמודדי נפש במערכת הכריאות כולה, ובשיבא בפרט. מאז, מוביל המרכז הרפואי שיבא רפורמה בתחום בריאות הנפש, משמש דוגמה למופת בטיפול גם במקרים מורכבים כמו במקרה זה; ומהווה מגדלור לכלל מערכת הבריאות בגישה הומנית, שמכבדת כל אדם באשר הוא. האגף לרפואת הנפש מיישם גישה טיפולית ששואפת לאפס הגבלות."

לים הפסיכיאטרי הממשלתי בבאר שבע, שם לא נקשרה כלל ושחררה לביתה לאחר כחודשיים.

על פי התביעה, הקשירה במחלקת הנשים בשיבא היתה "אכזרית, נקמנית, רשלנית ולא חוקית", ומנהל האגף הפסיכיאטרי בשיבא אמר באותו הזמן למשפחה שהתלוננה על הקשירה כי "הוא רשאי לקשור אותה כמה זמן שהוא מחליט ורוצה", וכי "כמה מטופלים נקשרו במחלקה שלו למשך חודשים וברציפות".

עוד נכתב כי רופאי המחלקה הדיגיטליים: "גם אם תוצג בפניהם חוות דעת הגורסת שיש לשחררה מהקשירה, הם לא מתכוונים לעשות זאת". יש לציין כי בעקבות הפרשה החל מאמץ מתמשך וחסר תקדים במחלקה בעניין, ומאז פחתו עד כמעט לאפס קשירות המטופלות.

מבית החולים שיבא נמסר: "המקרה המתואר, שאירע לפני יותר משבע שנים, היווה אבן בוחן לטיי

בפרשה שנחשפה ב"ישראל היום" ועל חוות דעת של פסיכיאטר בכיר. טרם הוגש כתב הגנה.

"פעולה לא חוקית"

על פי התביעה ודו"ח החקירה, במאי 2016 המטופלת, בת 28, שהיתה באשפוז כפוי, הושאה רה לאחר אירוע אלימות במחלקה קשורה במשך 24 ימים בחדר הקשירות, כשהיא עושה את צרכיה על עצמה בטיטול. היא התקלחה רק פעם ביומיים, והצוות הרפואי מנע את רוב הביקורים של משפחתה במקום. עוד התגלה בפרשה כי רוב הוראות הקשירה ניתנו על ידי רופאים זרים ומתמחים, ללא קשר למצבה הנפשי המשתנה.

המקרה של המטופלת נחשף החל ממאי 2016 בתוכנית הרדיו היומית "סדר יום" עם קרן נויבך ברשת ב' ועל ידי החתום מעלה, ובעקבות הדישיפה הועברה המטופלת לבית החיר

רן רזניק

תביעת רשלנות רפואית הניחשפת באן לראשונה, מעלה טענות קשות וחסרות תקדים בחיר מרתן על האגף הפסיכיאטרי הנמציבא בבית החולים הממשלתי שיבא בתל השומר.

התביעה מגוללת את אחת מהפרשות הקשות ביותר בתולדות הפסיכיאטריה בישראל: במשך 24 ימים נקשרה חולה בשתי ידיה ובישתי רגליה באופן המנוגד לחוק הטיפול בחולי הנפש ולחוק זכויות החולה, וכל זאת במחלקה הפסיכיאטרית הסגורה לנשים בבית החירלים הממשלתי שיבא.

התביעה הוגשה על ידי אביה של המטופלת נגד משרד הבריאות וביה"ח שיבא לבית המשפט המחירזי מרכז בלוד, באמצעות "עוה"ד שיפויירינג ונמרוד הלוי, והיא מסתמכת על דו"ח החקירה של משרד הבריאות